

Old Face

Renesansna Antiqua

Old Style pisma su nastala prema kaligrafskim rukopisima iz perioda humanizma.

Pri pisanju perom pravljene su vrlo male razlike između osnovnih i spojnih poteza. Pero se obično držalo pod uglom od 30° do 36° , i otuda trougaoni završni oblici i izražen nagib osa oblih slova. Mala slova su uzeta iz Karolinškog rukopisa, a velika iz Roman Capitals Quadrata. Prvi put su se pojavila kao štamparska pisma oko 1470 u Veneciji (otuda Venecijanski Old Style). Verzija koju je francuski graver Claude Garamond (Klod Garamon) napravio sredinom 16. veka, bila je jedan od najizrazitijih primera ovog pisma koji se ikada pojavio. Jasne konture slova predstavljale su postepeni i blagi prelaz od osnovnih poteza ka završnim linijama (serifima), sa zaobljenim uglovima i sasvim malim kontrastom između osnovnih i spojnih poteza. Ose oblih slova su nagnute uлево.

Tipični predstavnici:

Centaur

Bembo

Garamond

Galiard

Goudy Old Style

Palatino

Centaur

Garamond

Transitional

Barokna Antiqua

Sredinom 17. veka, kada je Holandija zauzimala vodeće mesto u štamparstvu, pojavilo se pismo koje se, iako još uvek u tradiciji Venecijanskog stila, razlikovalo po slovnim oblicima. Ose oblih slova izgubile su nešto od svog nagiba, značajno je porastao kontrast između osnovnih (main strokes) i spojnih poteza (hairlines), završne crte (serifi) više nisu bile trougaone već blago zaobljene. Visine kurentnih slova (X-height) su postale veće.

Kasnobarokna pisma se često nazivaju prelazna pisma. Ova pisma su počela da pokazuju one stilске elemente koji će prevagnuti u klasicističkoj antikvi.

Tipični predstavnici:
Caslon
Baskerville
Times
Bookman

Modern Face

Klasična Antiqua

Oblici slova jasno pokazuju uticaj bakroreza; široka pera, držana ili vertikalno ili pod uglom, daju izražen kontrast u debljini osnovnih i spojnih poteza. Za ovaj kontrast se može reći da je glavna stilска karakterистика ovog pisma. Postoji jedva primetno zaobljavanje završnih crta (serifa), ovali su postali krugovi, ose su ispravljenе i prisutna je vertikalna naglašenost. Francuska porodica Didot (Dido), Italijan Bodoni i u ranom 19. veku Nemac Walbaum, dali su svoj doprinos ovom pismu. Slovni oblici izgledaju konstruisani (geometrijski), strogi i oštiri.

Tipični predstavnici:
Didot
Bodoni
Walbaum
ITC Century

Slab Serif – Egyptian

Naglašeno serifna

Antiqua

U osvit industrijalizacije u ranom 19. veku u Engleskoj se pojavila grupa pisama sa vrlo malom ili nikakvom razlikom između osnovnih i spojnih poteza. Svi elementi slovnog oblika, uključujući i završne crte (serife) imaju optički istu debljinu linije. Ovo se odnosi i na Light i na Heavy težine. Naglašeni serif su osnovni stilski element. U ovu grupu takođe spadaju dva vrlo različita tipa pisma: Clarendon ili Egyptienne i Italiennes. Clarendon karakteriše blagi prelaz ka serifima, dok su Italiennes slova izdužena sa prenaglašenim serifima. Debljina osnovnih poteza i serifa slova je najizraženiji element ovog pisma.

Tipični predstavnici:

Clarendon

Excelsior

Melior

LubalinGraf

Serifa

Italien

a

e

h

o

æ

e

h

o

M M

Clarendon

LubalinGraf

Sans Serif – Grotesk

Bez serifna Antiqua

Prva pisma bez serifa nastala su početkom 19. veka u Engleskoj. Njihova tipična karakteristika je optički izjednačena debljina linije. „Grotesk“ kako se ovo pismo ranije nazivalo, izgleda geometrijski (konstruisano), iako ima i pisama sa individualnim pečatom. Zanimljivo je da se ovo pismo smatra pravim predstavnikom ovog veka, kada je stvoren bezbroj verzija – od najsvetlijih do najtamnijih, od izrazito kondenzovanih do izrazito razvučenih.

Tipični predstavnici:

Gill Sans
Futura
Akzidenz Grotesk
Univers
Helvetica
Folio
Avantgarde
Franklin Gothic

a

e

h

o

M

Futura

a

e

h

o

M

GillSans

Decorative & DISPLAY

Dekorativna i displej

U ovu grupu spadaju sva pisma koja se ne mogu sa sigurnošću klasifikovati, naročito ona koja kombinuju elemente različitih stilova ili imaju izraženo individualne, orginalne ili posebno dekorativne oblike. U ovu grupu takođe spadaju pisma uncijalnog stila, koji se koristio između 4. i 8. veka, kartografska pisma, kao i pisma sastavljena od kitnjastih, inicijalnih verzalnih slova.

Tipični predstavnici:

Arnold Boecklin

Cooper Black

ITC Souvenir

ITC Benguiat

ITC Serif Gothic

Stencil

Hobo

Lithos

Revue

Senator Emigre

ITC Souvenir

Cooper Black

Script & Brush

Rukopisna pisma

U periodu kada je štampanje olovom bilo jedini način reprodukcije tekstova, pisma su bila dizajnirana tako da odgovaraju tehničkim mogućnostima štampanja.

Pronalažak litografije otvorio je nove mogućnosti za slobodne oblike. Dobar primer je „Engleski“ script, izuzetno elegantne reprodukcije izvedene pomoću litografije. Pod njegovim uticajem stvoreno je nekoliko sličnih tipova, čiji su oblici nastali od rukopisa kojima se pisalo u školama i srednjovekovnim vrhovnim kancelarijama. Za njihovo ispisivanje korišćen je različit prilaz, koji se još uvek može jasno uočiti – široko pero, zaobljeno pero, zašiljeno pero ili četkica. Neka od ovih pisama još uvek odaju stil i ličnost kaligrafa.

Tipični predstavnici:

LinoScript

Snell Roundhand

Shelley

BANCO

FreeStyle

BrushScript

Mistral

Snell Roundhand

Brush Script